

ויקימדיה ישראל (עמותה רשומה)
58-047-643-01 עמותה' מס
(להלן: "העמותה")
דו"ח ועדת הביקורת לשנת 2018

לכבוד
האסיפה הכללית של ויקימדיה ישראל (ע"ר)

הנדון: דו"ח ועדת ביקורת

א. מבוא

מכוח תפקידה לפי סעיף 30 לחוק העמותות התש"ם, 1980 – מתכבדת ועדת הביקורת להגיש את המלצתה בפני האסיפה הכללית של העמותה, לצורך אישור הדוחות הכספיים והדוחות המילוליים של העמותה לשנת 2018. ועדת הביקורת עיינה בדוחות הכספיים ובדוחות המילוליים של העמותה ליום 31 בדצמבר 2018. הוועדה מצאה כי הנתונים המוצגים בדוחות הכספיים ובדוחות המילוליים תואמים את פעילות העמותה לשנת 2018, את מצבת נכסיה והתחייבויותיה ל-31 בדצמבר 2018 והינם בהתאם למטרות העמותה.

ב. התייחסות לפעילות העמותה בשנת 2018

ועדת הביקורת מברכת גם השנה את ועד העמותה על פעילות מוצלחת: קידום מטרות העמותה, שיפור הקשר עם הקהילה ועם המתנדבים, העמקת מגוון הפעילויות והרחבת המנגנון התומך השכיר.

להלן התייחסות לפרטי הדוחות, בהתאם לסיווגם לפי מטרות העמותה:

1. קידום הידע וההשכלה בישראל באמצעות איסופם, יצירתם והפצתם של תכנים חופשיים.

1.1 בשנת 2018, במסגרת מטרתה של העמותה לקידום הידע וההשכלה בישראל באמצעות איסופם, יצירתם והפצתם של תכנים חופשיים, פעלה העמותה הן באמצעות סיוע לוגיסטי לפעילי מיזמי קרן ויקימדיה (סיוע לוויקיפדיה ומיזמים אחרים, בארגון מפגשים וכנסים), והן באמצעות סיוע לאיסוף תוכן חופשי ויצירתו (ארגון WLM וסירי צילום), וכן שיתופי פעולה עם עמותות נוספות בתחום.

1.2 נמשכו גם השנה שיתופי הפעולה עם הקהילה האקדמית, אם כי בנפח נמוך מהמתוכנן ועם גופי ידע ומורשת.

1.3 במסגרת מיזם ה-GLAM, אירחה העמותה את כנס הגלאם הבינלאומי. ניהול כנס הגלאם לווה בחשיפה תקשורתית ושת"פ עם דוברים משמעותיים. ועדת הביקורת מברכת על היוזמה והמובילות של העמותה לארח פרויקטים מסוג זה בישראל. בוצע במסגרת ישיבת הוועד תהליך הפקת לקחים ולמידה על אופן ניהול פרויקטים בסדר גודל כמו זה הן ברמת בניית תוכנית, ניהול משימות והן ברמת ניהול התקציב. כמו כן יש להפיק לקחים על אופן שילוב המתנדבים וסמכויותיהם באירוע מסוג זה. יש לוודא כי ההמלצות מיושמות בפרויקטים דומים בעתיד.

- 1.4 מיזם 1lib1ref - במסגרת המיזם נערכו 569 ערכים בעברית ובערבית, סך הכל 894 עריכות על ידי 22 עורכים.
- 1.5 פותח זחלן שזחל באתרים: הארכיון הציוני, ארכיון המדינה, ארכיון משה שרת וארכיון הפלמ"ח. נאספו 28,000 תמונות שהועלו לויקישיתוף. התקיים מפגש בבית אריאלה לשלב את התמונות בערכים.
- 1.6 במסגרת הקשר עם האקדמיה ישנו גידול לעומת שנת 2017 בכל הפרמטרים.
- 1.7 במסגרת שיתוף הפעולה עם משרד החינוך, המשיכו להיערך סדנאות עריכה בוויקיפדיה למורים לעבודה בכיתה עם ויקיפדיה ככלי חינוכי-פדגוגי. התקיימו בשיתוף עם משרד החינוך ומטח השתלמויות ייעודיות למורים שהגיעו לסיימם ובהן השתתפו 183 מורים.
- 1.8 נמשכו התוכנית בבתי הספר 'תלמידים כותבים ויקיפדיה'. נערכו בהצלחה מיזמי כתיבה בבתי הספר. 99% מהערכים נשאו ולא נמחקו.
- 1.9 במסגרת הפעילות בחינוך בשפה הערבית, במהלך שנת 2018 ויקימדיה ישראל פעלה ב-13 בתי ספר סה"כ והפעילות התרחבה.
- 1.10 גם השנה התקיים פרויקט WLM (ויקיפדיה אוהבת אתרי מורשת), הפרויקט כלל המשך שיתוף פעולה עם המועצה לשימור אתרים. גם השנה עודכנו הרשימות של אתרי עתיקות בישראל ומידע אודותיהם. במסגרת הפרויקט הועלו 2300 תמונות והתקיימו 38 סיורים שהשתתפו בהם כ-600 איש.
- 1.11 כ-7000 קטגוריות נוספו לערכים ו-3010 הוסרו ו-230 קטגוריות חדשות נוצרו כחלק מפרויקט שיפור עץ הקטגוריות.
- 1.12 עודכן התקנון לאור הערות שנה קודמת.
- 1.13 ישנה צפייה בשלב זה להרחיב את הפעילות לשנת"פ חדשים כולל עם המגזר העסקי שכן נראה כי אזור החינוך מתחיל למצות את הפוטנציאל שלו.

2. שיפור שוויון ההזדמנויות בגישה לידע חופשי והנגשתו של הידע לכלל החברה בישראל.

- 2.1 במסגרת שיפור הנגישות לידע חופשי נשלחה נציגות מטעם העמותה לכנסת לדיונים על חוק זכויות יוצרים. החוק הושפע מטיעוני הנציגות והערותיה ניכרים בנוסחו הסופי.
3. קידומן של מערכות מחשב ואינטרנט המשמשות לאיסוף והפצה של תכנים חופשיים בעבודה שיתופית, ובפרט אלה המשמשות במיזמים של קרן ויקימדיה.
- 3.1 החלה עבודה על לומדה בערבית. לומדה אחת ללומדה הקיימת בעברית עם תכנים מותאמים למגזר הערבי.
- 3.2 שני מפתחים נשלחו להאקאטון בברצלונה, ופיתחו בוט תרגום.
- 3.3 התקבל מענק מאיגוד האינטרנט לתמיכה בפעילויות במיזם ויקידאטא. הכסף שימש לקורסי ויקידאטא ולשיתופי פעולה עם הסינמטק ורשות העתיקות, יש לוודא שהתכנון והביצוע מבוצעים בהתאם לתכנית. ויקידאטא הינו עולם רחב מאוד וחשוב לראות כיצד ניתן לשלב גם פה את המגזר העסקי לתועלות נוספות מנתונים.
4. קידום הברור והמחקר של שאלות חברתיות, תרבותיות, ויישומיות הנוגעות לתכנים חופשיים.

4.1 העמותה השתתפה בשנת 2018 בכנס ויקימניה שהתקיים בדרום אפריקה. נציגי העמותה השתתפו בהרצאות ובמפגשים בינלאומיים. העמותה השתתפה בהוצאות של יו"ר הוועד, אשר ייצג את העמותה בדיונים השונים. ניתנו גם 2 מלגות לוויקיפדים מתנדבים אשר נבחרו על ידי ועדת המלגות הבינלאומית.

4.2 לכנס הציפטרים נשלחו 3 נציגים.

4.3 ועדת הביקורת העלתה בעבר וחוזרת ומדגישה כי על כל משתתף, בעל תפקיד, שנוסע ומייצג את העמותה, בדגש על ממומן ע"י העמותה, להוציא סיכום נסיעה תובנות דגשים והמלצות ליישום אם ישנן.

5. קידום וייזום של פעולות התנדבותיות למען מטרות העמותה.

5.1 במסגרת מטרתה זו, יזמה העמותה אירועים למען קהילת הכותבים, ובהם ארגון שני מפגשי ויקיפדיה.

5.2 העמותה הגיעה לכ-3000 אנשים. בתמיכה בכתיבת ערכים, במפגשי ויקי נשים, מפגשי ויקיקייטנה, קורסי גמלאים וסיורי אלף מילים.

ועדת הביקורת מברכת על השיפור המשמעותי בניהול הקשר עם קהילת העורכים בוויקיפדיה.

6. פעילויות נוספות

6.1 התקיים דיון וסיעור מוחות בנושא הענקת מלגות לכנסים, המסקנות תיושמה בשנת 2019.

6.2 פרוייקט עיגול לטובה החל בשנת 2018, נרשמו 1000 תורמים המעגלים את האגורות שלהם לטובת העמותה, יש להמשיך בהעלאת המודעות והגדלת השותפים לפרויקט למיצוי הפוטנציאל מערוץ זה.

ג. הרחבת מספר חברי העמותה

דוחות קודמים של ועדת הביקורת התריעו בעבר בפני ועד העמותה כי מספר המתנדבים החברים בעמותה מועט, יחסית להיקף הפעילות. נאמר בעבר, שעל ועד העמותה לפעול למציאת מתנדבים נוספים ומקורות מימון נוספים על מנת לאפשר המשך העבודה על הפרויקטים הרבים.

ועדת הביקורת מבקשת להדגיש את הדחיפות של העלאת מספר החברים בעמותה, המהווים בסיס לפעילות המתנדבים ומקווה לשיפור המגמה.

ה. עובדים בשכר

להלן סקירה על מצבת העובדים בעמותה ב-2018:

שם העובד	תפקיד	תקופת עבודה ב2018	הערות
מיכל לסטר	מנכ"ל	12 חודשים	
שי כץ	רכזת הדרכה	8 חודשים	חופשת לידה
איתמר נחמה	רכזת חינוך בשפה העברית	4	
ד"ר רות אלסטר	רכזת חינוך בשפה העברית	8	
קרן שצמן	רכזת אקדמיה ופרוייקטים	12 חודשים	
בכרייה מואסי	רכזת חינוך בערבית	12 חודשים	
אלי שני	רכזת קהילה	6 חודשים	
נועה לברני	רכזת פעילות	3 חודשים	
גיתית פודמסקי	רכזת שיווק ופרסום	4 חודשים	
יעל מליק	רכזת אדמיניסטרטיבית	5 חודשים	

צוות העמותה מונה בעיקרון 5 משרות מלאות: מנכ"לית, רכזת/ת חינוך בשפה העברית, רכז/ת חינוך בשפה הערבית, רכזת אקדמיה ורכזת שיווק. בנוסף ישנן 3 משרות חלקיות: רכזת/ת אדמיניסטרטיבית, רכזת/ת קהילה ורכזת/ת הדרכה.

ועדת הביקורת מציינת כי בשנה האחרונה בלט חוסר היציבות של כוח האדם בצוות השכיר ומכאן הקושי לייצר קפיצת מדרגה בסוג הפעילויות והעלאת הפרוייקטים לרמה הבאה. אי יציבות של בעלי התפקיד מקשה על יצירת אופק לפעילות. כמו כן חשוב לציין כי העדר סגן מנכ"ל רשמי/ ממלא מקום הינו סיכון ליציבות הפעילות. בחודשים האחרונים חל שיפור ביציבות התעסוקתית ומיקוד העובדים בפעילות.

יש להדגיש כי בצוות מסוג זה התרומה היחודית של כל חבר צוות חייבת לבוא לידי ביטוי ביצירתיות בהרחבת הפעילות ובחיפוש אחר אופקים חדשים.

יש לציין שישנו קושי בגיוס ושימור רכזת/ת קהילה.

ו. ניהול כספים

1. ועדת הביקורת סקרה במשך השנה את אופן ניהול הכספים והנהלת החשבונות במשרדי העמותה, והתרשמה כי חל שיפור ביכולת הניהול. ההערות שהועברו במהלך השנה תוקנו. ועדת הביקורת סקרה גם לקראת כתיבת דוח זה את כל הסעיפים התקציביים לסיכום השנה והועברו

הערות לתיקון. יחד עם זאת יש להמשיך ולשפר את מנגנוני הבקרה הפנימיים והיומיומיים על מנת לייצר סנכרון מקצועי ואחראי על כל ההוצאות וההכנסות.

2. במהלך השנה הוחלפו מנהלי החשבונות של העמותה. יש לציין כי על פי הדוח הכספי, המשיכו לגדול השנה ההכנסות, עלות הפעילויות והוצאות ההנהלה והכלליות. חלק מעודף ההכנסות של שנת 2018 הועברו לקרן מיוחדת לטובת הפעילות בערבית ב-2020.

3. את שנת 2018 סיימה העמותה בעודף תקציבי הנובע מגיוס משאבים משמעותי כמו גם מענקים יעודיים שהתקבלו מתורמים וקרנות. משמעות העודף כי מכלול הפוטנציאל של הפעילות לא מומש. הוועדה מברכת על היכולת והמאמץ לקדם גיוס משאבים אך מתריעה על חוסר ניצול או שחיקה של מאגרי התרומות במידה ואין יכולת או כוונה לממש את המימון לפעילות אליה גויס.

ז. ועד העמותה

באישור האסיפה הכללית, הורחב ועד העמותה והחל לכלול כבר מתחילת 2014 גם חברים חיצוניים שתרמו לו מניסיונם ומקצועיותם. נבחרו אז פרופ' שיזף רפאלי ופרופ' קרין נהון.

ועד העמותה נפגש בערך פעם בחודשיים. כמו כן, מועברים עדכונים שוטפים מצוות העמותה לוועד, באמצעות הדואר האלקטרוני ושיחות טלפוניות. ועדת הביקורת משתתפת בכל הדיונים. ועד העמותה מתעדכן באופן שוטף לגבי ביצוע תוכנית העבודה מול התכנון התקציבי. סטיות מוסברות על ידי המנכ"לית.

יש להקפיד על דיווח דבר מנכ"לית אחת לחודש באופן שוטף על מנת להשאיר את כל חברי הוועד מעודכנים ושותפים לעשייה

ח. סיכום והמלצות

חברי ועדת הביקורת של העמותה נוכחים בכל ישיבות הוועד ומכותבים באופן שוטף לכל התכתובות הפנימיות של ועד העמותה. ועדת הביקורת עוקבת באופן שוטף אחרי השימוש בסעיפי תקציב העמותה ואחר פעילותה של העמותה בהתאם למטרותיה. ועדת הביקורת תציין כי הערותיה הוגשו ליו"ר הוועד להתייחסותו, והתייחסות זו נלקחה בחשבון בעת כתיבת הדוח הסופי.

אשר על כן הננו ממליצים לאסיפה הכללית לאשר את הדוחות הכספיים והדוחות המילוליים.

תאריך:

29.4.2019